

Återväxt i dialog

Utlysning av medel för yngre forskares arbete med samlingar vid svenska minnesinstitutioner

Har du förtrogenhet med och kunskap om samlingar som ropar på en ny generations frågor och perspektiv? Vill du bidra till att vitalisera forskningen om folkkultur i Sverige och Norden, och till att stärka samverkan mellan minnesinstitutioner och lärosäten?

År 2032 firar Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur sitt hundraårsjubileum. Som led i jubileumsmarkeringen finansierar Akademien under en femårsperiod tolv yngre forskares arbete med samlingar vid svenska minnesinstitutioner. Totalt avsätts 37 miljoner som bidrag till anställningar av sex doktorander och sex postdoktorer. Medel kommer att utlysas årligen i perioden 2026-2029. Den första utlysningen, med ansökningsfrist 15 november 2026, avser bidrag till två doktorand- och två postdoktoranställningar.

Medlen tilldelas i konkurrens i ett tvåstegsförfarande där lärosäten och minnesinstitutioner tillsammans söker medel från Akademien, och därefter själva tar ansvar för rekrytering av de yngre forskare som ska anställas.

Med lärosäte avses i praktiken de universitets- och högskoleinstitutioner som bedriver forskning och forskarutbildning i discipliner som svarar mot och/eller bidrar till att vidareutveckla Akademiens ansvarsområde. Med minnesinstitutioner avses museer, arkiv och myndigheter. Samlingar ska förstås brett och samlingsansvariga institutioner på olika nivåer (nationellt, regionalt och lokalt) kan medverka i arbetet.

Ansökningsförfarande, steg 1

De ansökningar som inkommer till Akademien i det första steget ska dokumentera de båda parternas avsikt att samarbeta om att stödja en yngre forskare som vill bedriva forskning baserad på befintliga samlingar.¹

Parterna ska i sin ansökan gemensamt identifiera samlingar eller delar av samlingar som har särskild potential att vidareutveckla studiet av folkkultur, och kort presentera en övergripande forskningsidé – forskningsfrågor och/eller perspektiv – som kan aktualiseras i möte med materialet. De ska även kort beskriva hur den samlingsnära forskning som föreslås står i relation till tidigare och aktuell forskning.

De institutioner som tilldelas medel ska i nästa steg lysa ut anställningen i öppen konkurrens. Därför ska deras ansökan till Akademien inte utformas med en enskild kandidat i åtanke. Forskningsidén ska inte heller formuleras så snävt att bara en enstaka sökande kan komma ifråga.

¹ Med samlingar kan även avses bebyggelse, fornlämningar och kulturlandskap som är föremål för bevarandeplanering och/eller antikvariska åtgärder.

Ansökan ska vidare kort karaktärisera de båda miljöer som avser att samverka inom programmet. Den ska visa att de samlat sett har den infrastruktur och de vetenskapliga resurser som garanterar adekvat stöd till den forskare som anställs, och redogöra för hur parterna ska samarbeta för att forskaren ska bli förankrad i båda miljöerna. Minnesinstitutionerna ska intyga att de aktuella samlingarna är tillgängliga för forskning och att det finns minst en mentor som kan vägleda den som anställs i mötet med materialet. Varje forskare kommer också att tilldelas en mentor bland Akademiens ledamöter.

Bidraget utgår i form av ett schablonbelopp om en miljon per år, som ska disponeras som bidrag till de yngre forskarnas lön. För doktorander ges bidrag till anställning under tre år, det vill säga till den del av utbildningen som brukar utgöras av avhandlingsarbete, för postdoktorer bidrag till anställning under två år. Den institution som åtar sig arbetsgivaransvar ska vara beredd att täcka kostnader som överskrider det tilldelade beloppet.

Med varje anställning följer ett bidrag till kringkostnader om 200 000/år. Dessa medel disponeras av de båda samverkande parterna enligt deras egen överenskommelse. Medlen kan bidra till att täcka OH-kostnader knutna till anställningen, men även kostnader som uppkommer hos den part som inte har arbetsgivaransvaret. De ska *inte* användas som expensbidrag för den som anställs. Såväl doktorander som postdoktorer har möjlighet att söka resebidrag och tryckbidrag från Akademien vid de ordinarie utlysningstillfällena, det vill säga två gånger per år.

Ansökan ska inkomma från den part som ska ha arbetsgivaransvar. Denna part har också ansvar för att administrera utlysning och rekrytering. Rekryteringsprocessen ska beskrivas i ansökan. Det ska framgå att granskning av inkomna ansökningar och beredning av beslut om anställning kommer att ske på ett transparent och rättssäkert sätt. Båda de samverkande parterna ska medverka i beredningen.

Fler än två samverkande parter *kan* stå bakom en ansökan. Varje parts medverkan ska i så fall vara substantiell; det ska framgå i ansökan hur varje part konkret ska engageras i arbetet och hur den forskare som anställs ska integreras i samtliga medverkande miljöer. Antalet parter påverkar inte bidragets storlek.

Inkomna ansökningar kommer att bedömas med avseende på den föreslagna forskningens vetenskapliga potential och det planerade samarbetets kvalitet. I tillägg ska vid bedömningen beaktas kriteriet "akademibredd", i betydelsen att satsningen samlat sett ska bidra till vidareutveckling av olika vetenskapliga traditioner inom Akademiens vidsträckta ansvarsområde.

För närmare anvisningar, se Mall för institutionernas ansökningar.

Ansökningsförfarande, steg 2

Akademien medverkar inte i denna process och tar inte ställning till vilka personer som ska rekryteras. Den ställer dock följande allmänna krav på processen:

- Rekryteringen ska vara transparent och rättssäker och representanter för båda parter ska medverka i bedömningen av inkomna ansökningar.
- Doktorander ska anställas enligt de villkor som anges i Högskoleförordningen, kap. 5 ([Högskoleförordning \(1993:100\) | Sveriges riksdag](#)), postdoktorer enligt det statliga postdoktoravtalet (<https://www.arbetsgivarverket.se/avtal-och-skrifter/avtal/avtal-om-tidsbegransning-anstallning-som-postdoktor>). Om en minnesinstitution utanför det statliga avtalsområdet tilldelas medel för anställning av en postdoktor ska anställningsvillkoren så långt möjligt motsvara det statliga avtalets intentioner.
- Sökande till den utlysta anställningen ska ha frihet att välja sina egna forskningsfrågor och formulera sin egen projektbeskrivning med utgångspunkt i de befintliga samlingar som lärosätet och minnesinstitutionen har pekat ut.
- De individuella ansökningarna ska bedömas med avseende på det föreslagna projektets vetenskapliga potential och genomförbarhet och dess bidrag till det aktuella forskningsfältet, samt på sökandes förutsättningar att genomföra det. Till förutsättningarna hör sökandes kunskaper i för projektet relevanta språk.
- En redogörelse för rekryteringsprocessen, där antal sökande samt motivering för val av kandidat framgår, ska tillsändas Akademien när anställningsbeslutet är fattat.